

GIPUZKOA

ETA EUROPAR BATASUNA

173. INFORMAZIO BULETINA

> 2022ko martxo

GIPUZKOA

NABARMENDU BEHARREKOA

> **Aldundiak Euskadiko Trantsizio Sozialerako eta Agenda 2030erako Eragile Anitzeko Foroan parte hartu du Miramonen, eta euskal erakundeek eskatu diote EBri Agendaren eta bakearen aldeko Mundu Aliantza baten liderra izatea**

Trantsizio Sozialerako eta Agenda 2030erako Foro Multieragileak bigarren osoko bilkura egin du, Iñigo Urkullu lehendakaria buru zela, Gipuzkoako Parke Teknologikoan, Miramonen, Donostian. Foro hori da 2030 Agendaren gobernantza partekatuari bidea ematen diona, euskal erakunde eta gizarte-eragileen artean. Eratzeko bilera joan den azaroaren 9an egin zen, Arabako Parke Teknologikoaren Eraikin Nagusian, Miñeon.

Osoko Bilkuraren bilera bakoitzak Garapen Jasangarriko 17 helburuetako bati eskaintzen dio gaitzerrendako puntu bat. Miramongo topaketan 11. helburuari heldu zaio: hiri eta komunitate jasangarriak.

Bileraren hasieran, Lehendakariak Foroaren lehendakaritzaren bigarren Adierazpena aurkeztu du. Oraingo honetan, Ukrainako inbasioak Garapen Jasangarriko Helburuen proiektzioan eta aplikazioan duen eragina izan da adierazpenaren ardatza. Adierazpenaren izenburua nahikoa argigarria da edukiaren inguruan: «2030 Agenda mundu-mailako batasun- eta konpromiso-esparrua da, izugarrikeria eta basakeriarantzko atzerakadaren aurrean».

Adierazpenaren edukiari jarraituz, Lehendakariak eraso horrek bost eremu horietako bakoitzean zer dakarren berrikusi du: pertsonak, planeta, oparotasuna, bakea eta aliantzak. Azken puntu horretan, besteak beste, Europar Batasunari egiten zitzaion dei bat:

«Onura sozial, ekologiko eta ekonomiko partekatua lortzen laguntzea». Herrialde batek beste bat militarki inbaditzea nazioarteko legeriarekiko mespretxu aldebakarrekoaren adierazpenik basatiena da. 2030 Agenda solidaritatean, nazioarteko lankidetzan eta multilateralismoan oinarritutako Munduko Aliantza batekiko batasuna eta konpromisoa da. Batasuna eta konpromisoa, bai irmotasunean, bai diplomazian. Ildo horretan, aliantzen beharra Nazio Batuei, EBri eta gobernuei dagokie.

(informazio +)

> Lehendakariak eta diputatu nagusiek 2022-24 aldirako Euskadiko Inbertsio Estrategikoen Plana aurkeztu dute

Eusko Jaurlaritzak eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Aldundiek inbertsio-plan bat jarriko dute abian, datozen urteetako apustu estrategikoak abian jartzeko. Plana Lehendakaritzan aurkeztu dute Ramiro González, Unai Rementeria eta Markel Olano hiru ahaldun nagusiek eta Iñigo Urkullu lehendakariak. Planak baliabide propioak aktibatzea ekarriko du, 530 milioi euro ingururen truke, Euskadi Nexten sartutako proiektuak bultzatzeko, hau da, Europar jada hautagai gisa planteatuta daudenak (eta kasu batzuetan jada hartzaile gisa) Next Generation EUren funtsen esparruan, pandemia osteko eraldaketarako Europako plan handia, eta, zehazki, haren Berreskurapen eta Erresilientzia Mekanismoaren bidez. Horien artean, terapia aurreratuekin, mugikortasunarekin eta datuaren ekosistemarekin lotutako 3 multzo daude. Horiek lehentasunezko zatik jo ziren gobernu zentralak hala eskatuta, eta, aurkezpen honen egunean, Madrilgo gobernuak berak ondo bideratutako erantzun bat espero zen, batera finantzatzeari begira. 3 horietan Gipuzkoak GANTT, MUBIL edo Quantum bezalako proiektuak sartu ditu, hurrenez hurren.

2022-2024 aldirako Euskadiko Inbertsio Estrategikoen Planak inbertsioaren aldeko apustuan sakontzen du, euskal ekonomia suspertzeko eta eraldatzeko palanka gisa, eta, aurrean bertan, 530 milioi euro inguruko baliabide propioekin honako arlo hauetako proiektuak aktibatzea dakar:

Osasuna eta pertsonen zaintza: Osasunberri eta osasun-sistemen digitalizazioa barne

Bizialdi osoko ikaskuntza, arreta berezia jarriz zaintzarekin lotutako enplegu feminizatuenetan

Energia berriztagarriak: hidrogenoaren korridorea

Mugikortasun iraunkorra

Digitalizazioa eta Berrikuntza: industriari aplikatutako nazioarteko erreferentziazko zentroa Adimen Artifizialean, Euskadi Konputazio Kuantikoaren hub gisa kokatzearen aldeko apustu irmoa

Hiri-habitata: auzo kalteberetan esku hartzeko Opengela programa

Habitat naturala eta hondamendi naturalen prebentzioa

Ekonomia Zirkularra

(informazio +)

> **Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak hainbat eragile mobilizatu dituzte Ukrainan sortutako krisiari aurre egiteko, eta Gipuzkoan hainbat baliabide aktibatu dira, hala nola errefuxiatuentzako harrera-zentroak eta familiak**

Eusko Jaurlaritzak behin baino gehiagotan adierazi die konpromisoa eta elkartasuna Europako erakundeei eta Espainiako Gobernuari giza eskubideen urraketen aurrean. Une zail horien aurrean, Eusko Jaurlaritzak Ukrainako gerratik ihesi doazen pertsonen harrera egiteko konpromisoa hartu du berriro, Artolazabal sailburuak bilera horietako batean azaldu duenez.

Hala, Artolazabalek iragarri zuen bere sailaren mendeko Migrazio eta Asilo Zuzendaritzak 150 plaza gaitu dituela Irunen. Baliabide hori, Hilanderas-eko zentroari igarotzean dauden migratzaileei arreta ematen laguntzea, lehen instantziako helduleku gisa erabiltzen da. Ildo horretan, Eusko Jaurlaritzaren asmoa zen Zuzendaritzak Berrizen, Tolosan eta Oñatin dituen hiru zentroetako batera iristen diren pertsonak eta familiak lekualdatzea, nazioarteko babesa eskatzen duten pertsonen arreta emateko. Helburu horrekin, hiru zentroak berrantolatu dira epe ertain eta luzerako harrera-plaza gehiago gaitzeko.

Eusko Jaurlaritzarekin bildu aurretik, Aldundiak beste bilera batzuk sustatu zituen lankidetzaren eta laguntza-bide berriak aztertzeko, hala nola Chernobylgo hondamendiak kaltetutako Ukrainako adingabeak iraganean hartu dituzten familiekin izan zuena. Hori guztia egin zen Gipuzkoako elkarteek lagundutako familiak eta adingabeak zein egoeratan dauden zuzenean jakiteko, eta gure inguruko gainerako erakundeekin eta Europar Batasuneko gainerako herrialdeekin batera modu integralean lantzeko beharrak antzemateko.

Era berean, gerraren ondorioez hitz egiteko eragile ekonomikoekin egindako bileran, Markel Olano ahaldu nagusiak bat egin du Eusko Jaurlaritzarekin, Gobernu zentralari eta Europar Batasunari ahalik eta azkarren eskatzeko energia garestitzearen eragina arintzeko balio duten neurri koordinatuak eta eraginkorrak har ditzatela, bai etxeetan, bai industrian, bai beste sektore ekonomiko batzuetan.

(informazio+ – Eusko Jaurlaritzak)

(informazio+ – Aldundia eta harrera-familiak)

(informazio+ – Aldundia eta eragile ekonomikoak)

> Donostiak Next Generation funts europarretatik 18 milioitik gora jaso du, batez ere autobus elektrikoentzat, baina baita turismo, gizarte ekintza eta merkataritzarako ere

Martxoaren hasieran, Udalak iragarri zuen 18.208.995 euro jaso zituela, eta alkateak adierazi zituen Europaren aintzatespena bezala, Udalak jasagarritasun- eta modernizazio-politiketan egindako lanetatik.

Mugikortasun jasagarriak 12.207.374 euro jaso ditu, emisio txikiko eremuetarako eta hiri-garraioaren eraldaketa jasagarriarako programaren barruan. Besteak beste, honako hauek ordainduko dira: 19 autobus elektriko (12 m-ko hamahiru eta 18 m-ko sei), kargarako eta azpiegiturretako guneak, 2 hondakin-kamioi, hiri-garraioan ordaintzeko moduen digitalizazioa edo geldialdien eskaria eta sentzorizazioa aurreikustea. Autobus horiekin, 2023an, Dbus konpainiak, orain 142 dituenak, kutsatzen ez duen flotaren % 48ko tasara iritsiko da.

Hiriko turismo-sektorearen jasagarritasun eta modernizatorako plan integralak 4.400.000 euro jaso ditu lau ardatzetan: trantsizio berdean (1,2 milioi), energetikoan (1,4 milioi), digitalean (1,1 milioi) edo lehiakortasunean (700.000). Horiekin posible izango dira, besteak beste, Artikutzako ingurune naturalari balioa ematea, Illunbeko disuasio-aparkalekurako autobus elektrikoa erostea, Alde Zaharrean zuntz optikoa hedatzea edo enpresentzako sentibilizazio energetikoko kanpainak, monitorizazioa, laguntza eta aholkularitza.

Merkataritzari dagokionez, 1.354.960 euro jaso dira honako ekintza hauetarako: espaloiak zabaltzea, Antso Jakitunaren hiribideko ardatz bikoitia edertzea eta lorategiak jartzea, bide publikoan inbertsioak egitea, eguzki-banku adimendunak, jende kopuru eta mugikortasun kontrola, eta argiteria adimenduna instalatzea. Azkenik, Gizarte Ekintzako arloak 246.661 euro jaso ditu Aldundiarekin batera proiektu pilotu bat egiteko: etxez etxeko iraupen luzeko zainketa-estrategia bat.

Beste proiektu eta deialdi batzuk izapidetzen ari dira, eta horiek ere batera finantzatu ahal izango dira: beste bus elektriko bat eta haren geldialdi adimendunak, administrazio publikoen eraldaketa eta digitalizazioa, hirien birnaturalizazioa eta erresilientzia, ibai-ekosistemen leheneratzea, sistema termiko berriztagarrien ezarpena bizitegi-sektorean edo eraikin publikoen birgaitzea.

(informazio + - albistea)

(informazio + - iruzurraren aurkako plana)

> **Gipuzkoako Etorkizuna Eraikiz estrategiak gonbidapenak egin dizkie EBko eta munduko beste hainbat erakundeei, Arantzazulab gizarte-berrikuntzako laborategian eta EHUrekin sortutako foro berrian lankidetzan aritzeko**

Gipuzkoako Etorkizuna Eraikiz estrategiak harremanak estutu ditu Australiara, Norvegiara, Ipar Amerikara edo Suitzara heltzen diren loturekin, baita EBra eta Frantzia, Alemania, Portugal edo Austria bezalako bere estatu kideetara ere.

Markel Olano Ahaldu Nagusiak Arantzazulab zentroa bisitatu du ireki zenetik urtebete igaro denean, eta gogorarazi du elkarlaneko gobernantza Etorkizuna Eraikiz ekimenaren funtsezko zutabeetako bat dela. Laborategiak estrategia hori lantzen du, gizarte-berrikuntzan zubi-lana eta katalizatzailea eginez: «Gure herrialdeko eta nazioarteko hainbat eragilerekin konfiantzazko lankidetzak landu, eraiki eta sustatu ditu: erakunde publikoekin, elkarteekin, herri-eragileekin, gizarte-eragileekin, antzeko ekimeneekin eta gizarte-eragileekin». Mundu mailako erakundeekin nazioarteko sareetan posizionamendua landu du. Guztira, 86 eragile identifikatu dira, 20 baino gehiagorekin harremanetan jarri dira eta nazioarteko 8 erakunderekin lankidetzan aritu dira: ELGA, TACSI (Australia), La 27eRegion (Frantzia), The GovLab (AEB), eta unibertsitateak: VID (Norvegia), Heidelberg eta Trier (Alemania), McGill (Kanada), besteak beste. Gainera, Arantzazulaben esparruan adituak diren nazioarteko ikertzaileak eta profesionalak erakartzen dituen Fellowship programa bat abiarazi da.

Datozen hilabeteetan Etorkizuna Eraikizek komunikazio- eta partaidetza-bide berri bat irekiko du, lurraldearen etorkizuneko erronkei buruzko eztabaidan eta hausnarketan herritarrak inplikatzeko. Aldundiaren eta UPV/EHUREN arteko lankidetzaren emaitza den Etorkizuna Eraikiz Foroa aktibatzeak plaza publiko bat irekitzea ekarriko du, non adituek eta herritar arruntek bat egingo duten intereseko gaien inguruan, hala nola ziurgabetasuna, belaunaldien arteko arrakala edo giza aurrerapenaren bilakaera linealaren haustura. Lehenengo ekitaldia martxoaren 24an izan zen, Donostian, ziurgabetasuna gai nagusizat hartuta eta izen handiko hiru hizlari nagusiren parte-hartzearekin: Maria Virginia Bras-Gomes, Portugalgo Lan Ministerioko aholkulari berezia; Rui Marques, Antonio Vieira Institutuko zuzendaria, eta Shalini Randeria antropologo sozial eta soziologoa, Europako Erdialdeko Unibertsitateko presidentea eta errektorea, goi-mailako karrera akademiko nabarmena egin duena goi-mailako irakaskuntzako erakundeetan. Vienako Giza Zientzien Institutuko (IWM) errektorea eta Gizarte Antropologiako eta Soziologiako katedraduna izan da Genevako Nazioarteko eta Garapenaren Ikasketen Unibertsitate Institutuan (IHEID), eta Demokraziaren Albert Hirschman Zentroko zuzendaria ere izan zen. Bremengo Unibertsitateko Bikaintasun Katedraren titularra da. Bertan, autoritarismo bigunei buruzko ikerketa-talde bat zuzentzen du.

(informazio + - Arantzazulab)

(informazio + - Etorkizuna Eraikiz Foroa)

> **Aldundiak jardunaldi bat egin zuen Astigarragako Garraioaren Zentro Integralean Europako adituekin, EBko bide-ardatzen logistikaz eta zerbitzuez eta Gipuzkoa Living Lab bezalako digitalizazio-proiektuez aritzeko.**

Astigarragako GZI Garraio Zentro Integralean, martxoaren 9an, Europar Batasuneko errepideko garraioaren sektoreari buruzko jardunaldi bat egin zen, Europako erakundeetako arduradunen eta zerbitzu, logistika eta azpiegituren sektoreko adituen parte-hartzearekin. Markel Olano ahaldun nagusia izan da bileraren buru, Aintzane Oiarbide Bide Azpiegituretako diputatuarekin batera, eta Europar Batasuneko salgaien garraioaren munduaren errealitatea, beharrak eta etorkizuna adituen esku jartzeko balio izan zuen.

Markel Olano ahaldun nagusiak gogorarazi duenez, Gipuzkoa lurralde giltzarri bat da, Europa eta Penintsularen arteko lotura logistikorako; beraz, estrategikoa da azpiegitura-sare moderno, digitalizatu eta iraunkor bat izatea. GZIrekin, Aldundiak Atlantikoko ardatzean garraio-azpiegitura hobetzen eta babesten lagundu nahi izan du.

Bidegi foru sozietateak antolatu du jardunaldia, Gipuzkoako Ganberaren, ESPORG kamioientzako aparkaleku seguruen Europako sozietatearen eta Arup aholkularitzaren lankidetzarekin, eta Astigarraga-Oiartzun Garraio Zentro Integrala eta gizarteari ematen dion balio erantsia sektoreko hainbat eragile eta enpresari aurkezteko balio izan du, hala nola Europako aparkaleku eta errepide bidezko garraiolari elkarteei eta Gipuzkoako logistika eta garraio elkarteei.

EBko politika horiei buruzko lehen hitzaldia Inés Ayalak egin du, EBko Kontseiluaren Europa Barneko Garraio Sareko Rin-Danubio korridoreko koordinatzaileak. Hitzaldi eta mahai-inguru ezberdinez gain, Izaskun Bilbao eurodiputatuak ere parte hartu zuen ekitaldian, bideo bidez, garraio-politika komunen garrantziari buruz.

Aldundiak "Gipuzkoa Living Lab: errepide adimendunak" aurkeztu zuen. Nazioarteko errepide adimendunak: AP-8 eta AP-1 autobideak mugaz gaindiko proba-laborategi bihurtuko dira, eta puntako mugikortasun- eta teknologia-enpresek beren ibilgailu autonomoak probatu ahal izango dituzte.

Europako Batzordeak 2019ko otsailean aparkaleku seguruei buruz argitaratutako ikerketaren arabera, errepidea da gehien erabiltzen den garraio-bidea Europa barruko merkataritzan eta logistikan. Egunero milaka milioi euroko salgaiak garraiatzen dira EBko ekonomiaren bizkarrezurra den Europa Barneko Errepide Sarearen truke. Europan instalazio gutxi daude kamioiak segurtasunez aparkatzeko, salgaien segurtasuna bermatzeko eta gidarien ongizatea eta atsedena zaintzeko.

(informazio +)

> **"EB burujabetza gatazken aurrean: argitasun marko baterantz" jardunaldian Eusko Ikaskuntzak eta Europarlamentuko talde batzuk, besteak beste, lan egin zuten, Europaren Etorkizunari buruzko Konferentziarako dokumentu bati buruz**

Eusko Ikaskuntzaren "subiranotasuneko lurralde-gatazkak Europan: jardunbide egokiak eta ebazpen-proposamenak" proiektua 2020an jarri zen abian, Europako lurralde-subiranotasuneko gatazkak konpontzen lagunduko zuen araudi edo argitasun-tresna baterako oinarriak lantzeko, konponbiderako jardunbide egokietan oinarrituta eta irizpide akademiko sendo eta egiaztatuetan oinarrituta. Orain arte, urrats ugari eman dira, sakonera handiko eztabaida teorikoan eta nazioarteko babes akademiko zabalean oinarrituta.

Mugarrietako bat martxoaren 21ean egin da, Donostiako Miramar Jauregian, subiranotasun-gatazken aurrean "Europar Batasuna: argitasun-esparru baterantz" izeneko nazioarteko jardunaldiarekin. Jardunaldi horren helburua da Eusko Ikaskuntzak sustatutako subiranotasun-gatazkak konpontzeko oinarrien dokumentuaren azken bertsioa aurkeztea eta gizarte zibilaren ekarpenak jasotzea, Europaren etorkizunari buruzko Konferentzian aurkezteko.

Hala, jardunaldia hiru atal nagusitan banatzen zen: "subiranotasun-gatazken kudeaketa demokratikoa estatu, Europa eta mundu mailako testuinguruan"; "Europaren Etorkizunari buruzko Konferentziarentzako ekarpenak; Europako argitasun-esparru baterantz". Oinarrizko dokumentuaren edukiak; eta, azkenik, "Europako erakundeetan argitasun-esparru bat ezartzea".

Nazioarteko ibilbide ezaguneko 80 espezialista baino gehiagok parte hartu dute, Eusko Ikaskuntza eta Institut d 'Estudis Catalans erakunde zientifiko sustatzaile gisa izanda, eta erakunde politiko gisa, GUE/ENGL (The Left in the European Parliament) eta RE (Renew Europe) talde parlamentario europarrak.

(informazio +)

ESKUALDE POLITIKA ETA KOHESIO POLITIKA

> Eusko Jaurlaritzak eta Iparraldeko komunitateak errefuxiatuak omendu zituzten Irunen, eta migratzaileak artatzeko mugaz gaindiko lankidetzaz indartu zuten; Aldundiak, bere aldetik, Europarako korridore seguruak eskatu zituen

Iñigo Urkullu lehendakariak eta Jean-René Etchegaray Iparraldeko Erkidegoko presidentek beren lurraldeen arteko lankidetzaz indartu dute iragaitzazko migratzaileak artatzeko, Irunen egindako topaketa batean. Bilera horretan, bi agintariek Eusko Jaurlaritzaren baliabideak bisitatu dituzte mugako hirian, eta ipar Europarako bidaian dauden Migratzaileei Presako Arreta emateko Erakunde arteko Mahaiaren bileran izan dira. Bertan, Iparraldeko ordezkari bat izango dela iragarri dute.

Horrela, Urkulluk eta Etchegarayk berretsi egin dute joan den azaroan sinatu zuten adierazpen instituzionalaren edukia, zeinarekin adierazi baitzuten konpromiso humanitarioa dutela mugan bizi den migrazio-krisiaren aurrean; are gehiago, une honetan Ukrainako inbasiotik ihes egiten duten pertsonen etengabeko fluxua dagoela.

Hori dela eta, egun handiaren hasieran Santiago zubia izan da topagunea; karga sinboliko handiko gunea da, bi lurraldeen arteko muga eta Europako erdialderako bidaian egunero dozenaka migratzailek bete nahi duten bidea irudikatzen baitu. Horregatik, omenaldi txiki bat egin zaie, in memoriam, Bidasoa ibaian hildako pertsoneri eta gerretatik ihesi joaten ari diren guztiei, eta aipamen berezia egin zaie ukrainarrei.

Markel Olano Gipuzkoako ahaldun nagusiak bere atsekabe eta kezka handiena azaldu zuen Bidasoa zeharkatu eta Frantziara iritsi nahian migratzaileen inguruan gertatzen ari diren egoeren aurrean, eta migratzaileentzako korridore seguruak irekitzeko eskatu du. Gogorazi duenez, azken hilabeteetan hiru pertsona migratzailek galdu dute bizia muga zeharkatu nahian. Gertakari lazgarri horren aurrean ezin gara besoak gurutzatuta geratu, eta beharrezkoa da konpromiso partekatu bat hartzea, hain mingarriak diren gertakari horiek berriro gerta ez daitezen.

(informazio+ - Eusko Jaurlaritza eta Iparralde)

(informazio+ - Gipuzkoako Foru Aldundia)

> **Lehendakariak Euroeskualdearen presidentetza Akitania Berriaren esku utzi du. Erakundeak 2022ko "Euroeskualdeko Hiritartasuna" laguntzen deialdia egin du**

Lehendakaria Euskadiren ordezkartzaren buru izan da Bordelen egin den Akitania/Euskadi/Nafarroa Euroeskualde Berriaren Batzarrean. Euroeskualdeak urtero egiten dituen bi batzar orokorretatik lehena da: bertan 2021ean garatutako jarduerari buruzko txostena aurkeztu da, eta 2022ko ekitaldirako aurrekontu-orientabideen ardatz nagusiak eztabaidatu dira. Halaber, 2022an Euroeskualdeko proiektuak deitzeko esparrua onartu da.

Deialdia maiatzaren 3ra arte egongo da zabalik, eta 500.000 € banatuko ditu kultura, kirol, hezkuntza, gazteria, eleaniztasun eta egungo erronka sozialekiko konpromisozko proiektuen artean, hala nola landa-eremuko despulazioa, zahartzea, inklusioa edo genero-berdintasuna. 2015ean hasi zen "euroeskualdeko herritarrak" proiektuen deialdia, eta 136 proiektu bultzatu ditu, 2,7 milioi euro guztira. Adibide gisa, 2021eko proiektuen deialdiak 22 ekimen babestu zituen. Partzuergoan aukeratu behar da, hiru lurraldeetako bakoitzeko gutxienez erakunde edo pertsona autonomo batekin. Proiektu bakoitzaren % 50 finantzatuko du, gehienez 30.000 euro.

Gainera, oraingoan Akitania Berriari eskualdatu zaio orain arte Euskadik zuen Euroeskualdearen lehendakaritza. Lehendakariak Alain Rousseti eman dio «makila», Europako taldeko lidergoaren ikur gisa.

Bileraren ostean, Iñigo Urkulluk positibotzat jo ditu euskal lehendakaritzaren bi urteak – Pandemiak markatuta egon direnak –, eta nabarmendu du Euroeskualdeak azken bi urte hauetan izan duen erantzuteko eta egokitzeko gaitasuna; izan ere, osasun-larrialdia gorabehera, 2021-2027 Plan Estrategikoa onartu da eta Europako Unibertsitate Estrategia jarri da abian. Ildo horretan, gogorarazi du 2020-2021 aldian 54 proiektu onartu eta 10 Partenariatu Estrategiko garatu direla, eta horrek 2,6 milioi euroko inbertsioa ekarri duela guztira.

Azkenik, lehendakariak mugaz gaindiko gobernantza-eredu berri bat bultzatzearen garrantzia azpimarratu du, lurraldeko bizitzan esku hartzen duten eta parte hartzen duten administrazio publikoen eta eragileen inplikazioa ekarriko duena. «Akitania Berria-Euskadi-Nafarroa euroeskualde batean aurrera egitea, lankidetzaren arloan erreferentziatzko Europako lurralde gisa, helburu partekatua da», ondorioztatu du.

(informazio+ - albistea)

(informazio+ - deialdia)

> Euroeskualdeko lehen unibertsitate-topagunea egin da eta bertan, Unibertsitate Lankidetzarako Estrategia aurkeztu da, sareak sortzeko, ikertzeko, prestatzeko edo mugitzeko bideratutakoa

Martxoaren 2an Euroeskualdeak antolatutako Unibertsitate Topaketaren 1. foroa egin da Donostian. Jardunaldian Euroeskualdearen Unibertsitate Lankidetzarako Estrategia aurkeztu da. Euskadiko, Nafarroako eta Akitania Berriko unibertsitateetako ordezkariak hiru saio paralelotan partekatu dituzte ezagutzak eta kezak. Hiru lurraldeetako unibertsitateetako errektoreordeen bilera, erronkak eta lankidetzarako aukerak partekatzeko. Bestalde, unibertsitate desberdinetako 80 ikertzailek baino gehiagok parte hartu dute etorkizuneko proiektu komunak identifikatzeko saio batean. Azkenik, mugikortasuneko eta praktiketako arduradunak bildu dira, euroeskualdeko unibertsitate-sistema integratuago baterantz aurrera egiteko.

Ekitaldian, Euroeskualdeko zuzendari Arola Urdangarinek unibertsitate-sistemako eragileen arteko osagarritasunak aprobetxatzeko jarraitu beharreko bidea markatzeko helburua duen unibertsitate-lankidetzarako estrategia aurkeztu du, Euroeskualdea unibertsitate-lankidetzarako aukera-gune gisa ikusaraziz, betiere unibertsitate-autonomiaren euroeskualde-eremua osatzen duten erakundeen garapen-planetan eraginik ez izateko eta goi-mailako hezkuntza-eremua errespetatzeko oinarritzko printzipiotik abiatuta.

Lurralde Lankidetzaren Europaren Talde (LLET) izaera duen Akitania Berria-Euskadi Euroeskualdeak funtsezko zeregina betetzen du estrategia honetan, euroeskualdeko unibertsitate-lankidetzara bultzatu, katalizatu eta errazten baitu, bai baterako jarduerari euskarria emango dieten laguntza-, finantzaketa- eta laguntza-mekanismoak antolatuz, bai sarea sortuz eta lankidetzara-proiektuak eta -ekimenak ikusaraziz. Estrategia hiru lan-ildoren inguruan egituratzen da: sarea egitea, ikerketa eta prestakuntza, eta mugikortasuna.

Europako politika eta Euroeskualdea ere aztertu dira martxoan Jokin Bildarratz Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza sailburuak Joan Subirats Espainiako Gobernuako Unibertsitate ministroarekin izan zuen bileran, eta euroeskualdeen arteko lankidetzara eta, bereziki, pertsonen mugikortasuna bultzatuko duen unibertsitate-politika artikulatzeari buruzko alderdiak aztertu dira. Sailburuak Europako Unibertsitate Estrategiaren dokumentua entregatu du.

(informazio+ - aurkezpena Donostian)

(informazio+ - gobernuen arteko bilera)

> **Gipuzkoak 8,5 milioi inbertituko ditu 2035era arte, ibaietako oztopo artifizialak kentzeko eta arrainen mugikortasuna errazteko. Aurreikusi da zati bat EBren programekin finantzatzea: lurralde artekoak, ingurumenekoak edo EGEF funtsak**

Jarduera horietako askok Europar Batasunaren baterako finantziarioa dute, eta hori guztia Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Sailak Europako proiektu askotan aktiboki parte hartzeari esker, hala nola Eskualde Garapenerako Europako Funtsaren (EGEF) Euskadirako Programa Operatiboan, edo POCTEFA H2O Gurea edo LIFE Irekibai bezalako beste batzuetan. POCTEFA Frantzia, Espainia eta Andorra estatuen mugetatik gertuen dauden lurraldeen arteko Pirinioez gaindiko lankidetzen esparru programaren izena da. LIFE, bestalde, EBko ingurumenaren eta biodibertsitatearen esparru-programa da.

Ibaien aldeko Nazioarteko Ekintza Eguna dela eta, Ingurumeneko eta Obra Hidraulikoetako diputatu José Ignacio Asensiok eta Obra Hidraulikoetako zuzendari Enrique Ramosek Gipuzkoako ibai-sarearen baldintza naturalak berreskuratzeko egindako jardueren berri eman dute, Obstakuluak Permeabilizatzeko Plan Zuzentzailearen esparruan.

Obra Hidraulikoen Zuzendaritza 2018ko apirilean hasi zen idazten 2020-2035 aldirako Obstakuluak Permeabilizatzeko Plan Zuzentzailea. Plan horretan, Gipuzkoako arrozen egoera aztertzen da eta 228 oztoporen gainean jarduteko proposamen bat jasotzen da, 8,5 milioi euroko inbertsio ekonomikoarekin, eta arrain-espezieentzat iragazkorra diren tarteen luzera hirukoiztea lortzen da. Hamabost urte hauetan aurreikusitako obra guztiak eginda, gure ibaietatik 420 kilometro baino gehiago berreskuratuko dira, arrain-espezieen iragazkortasuna handituz. Jarduera horiei guztiei esker, arrain-espezieen migrazio-arazoak nabarmen hobetuko dira, egungo 221 kilometro irisgarrietatik 2035. urtean 616 kilometro irisgarrietara igaroko baikara.

Garatutako jarduketan xehetasunari dagokionez, nabarmendu behar da gaur egun 11 proiektu gauzatu direla, eta, horien ondorioz, Gipuzkoako 10 ibai eta errekatatan kokatutako 37 oztopo iragazkortsu direla, gure lurraldeko 3 arro hidrografikotan (Deba, Oiartzun eta Oria) eta 10 udalerritan. Jarduera horiek balio ekologiko handia dute lurraldearentzat, arrain-faunaren irisgarritasuna hobetzeaz gain, ibilguetako eta ibaiertzetako biodibertsitatea orekatzen laguntzen dutelako.

(informazio+)

EB 2024: ESTRATEGIA

- > **Next funtsak jasotzeko estatu-planetatik, Euskadik 5,8 milioi lortu ditu teknologia kuantikoko I+Grako, eta 5,6 milioi materialen I+Grako, Donostiako DIPCren edo Aldundiarekin planifikatutako Polo Kuantikoaren laguntzarekin, besteak beste**

Jokin Bildarratz Hezkuntza sailburuak Madrilgo Unibertsitate Politeknikoan egin den Komunikazio Kuantikoaren I+G+Bko Programa Osagarriaren aurkezpen ekitaldian parte hartu du. Adierazpen instituzionala sinatu du Zientzia eta Berrikuntza Ministerioarekin, Katalunia, Galizia, Gaztela eta Leon eta Madrilarekin batera, haiekin lankidetzan arituko baita. Horren bidez, Euskadik 5.810.617 euro jaso ditu Europako finantzaketan, Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planaren esparruan, hau da, EBk Next Generation EU programako Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoko (BEM) funtsak jasotzen dituen estatuko planaren esparruan. Euskadik 3.189.383 euro gehitzeko konpromisoa hartu du, guztira 9 milioi euro. Europa finantzatzeko bide berri horrek lagunduko du gero eta pisu estrategiko handiagoa duen ildo batean inbertitzen, quantum teknologien lerroan, hain zuzen, Euskadi esparru horretan munduko ikerketa zientifikoko nodo gisa bultzatzeko.

Ekitaldian, sailburuak gogorarazi du eskala kuantikoko fenomeno azterketak jauzi kualitatiboa eman zuela 1999an Euskadin, Donostia International Physics Center (DIPC) sortu zenean, lehen iraultza kuantikoaren inguruko ikerketan zentratuta. Horrek oinarri bat jarri zuen euskal zientziarentzat, gaur egungo bigarren iraultza kuantikoari begira. "Europako funtsak biltzen liderrak gara. Esponentzialki handitu dugu Europako Ikerketa Kontseiluaren laguntzen lorpena". Eusko Jaurlaritzak eta Gipuzkoako Foru Aldundiak irailean sinatu zuten Gipuzkoan Teknologia Kuantikoen Polo bat batera bultzatzeko akordioa. Esparru horretan, teknologia kuantikoen inguruko jardunaldi bat antolatu zuten Donostian, martxoaren 2an, "Teknologia kuantikoak. Zientziatik merkatura" lelopean

Estatuko antzeko plan bat, DIPCK koordinatua, ezarri da Material Aurreratueterako, eta hemen Euskadik ia erkidego berberekin lan egingo du (plan honetan ez dago Galizia, baina bai Valentzia eta Aragoi). BEMetik 5,55 milioi funts lortzen ditu, eta funts propioetatik 4,6, 10,2 milioi guztira, grafenoa bezalako bi dimentsioko materialak ikertzeko, teknologia berde, IKT, osasun edo mugikortasunari begira. Hezkuntza Sailak koordinatzen dituen bi ildo horiez gain, Estatuko beste bi plan ere badaude, Gobernuko beste arlo batzuetatik koordinatzen dituztenak, Energia eta Hidrogeno Berriztagarriari eta Bioteknologia/Osasunari buruzkoak.

[\(informazio+ - arlo kuantikoa\)](#)

[\(informazio+ - materialen arloa\)](#)

> **Mondragon Unibertsitatea buru da hezkuntza dualerako Europako Unibertsitate Aliantzaren konferentzian, non 9 unibertsitatek esparru horretako munduko erreferente nagusia sortu nahi baitute, enpresa-mundua integratuz**

Honako hauek osatzen dute EU4DUAL Hezkuntza Dualeko Europako Unibertsitate Aliantza: Duale Hochschule Baden-Württemberg (Alemania), FH JOANNEUM Gesellschaft mbH (Austria), Savonia UAS (Finlandia), ESTIA Institute of Technology (Frantzia), Neumann János Igegyetem (Hungaria). Horiek guztiak oso konprometituta daude eskualde industrializatuetako enpresa-inguruneekin, eta hezkuntza kooperatiboko edo dualeko eredu propioak garatu dituzte, ikasketa akademikoko aldiak enpresa eta erakundeetako praktikoarekin konbinatzen dituztenak. Aliantza honen helburua da bere esperientzia zabala eta prestakuntza duala erabiltzea Europari laguntzeko aldaketa klimatikoa, deskarbonizazioa, digitalizazioa eta zahartze osasungarria bezalako erronka sozialei aurre egiten.

(informazio+)

> **Alemania, Austria, Bosnia eta Serbiako 8 unibertsitatek ezagutu dute prestakuntza dualaren euskal eredia eta Makina-Erremintaren Institutua Elgoibarren**

Bosnia Herzegovinako, Serbiako, Austriako eta Alemaniako zortzi unibertsitateetako arduradunek eta hainbat enpresatako ordezkariak Eusko Jaurlaritzaren Gasteizko egoitza bisitatu dute. Bertan, Adolfo Morais Unibertsitate eta Ikerketako sailburuordearekin eta Miren Artaraz Unibertsitate Politika eta Koordinazioko zuzendariarekin bildu dira. Euskadi bisitatu dute Hezkuntza Sailak bultzatzen duen Unibertsitatea+Enpresa Estrategia bertatik bertara ezagutzeko, estrategia horren esparruan euskal unibertsitate-sisteman (EUSen) garatzen diren unibertsitate-prestakuntza dualeko esperientzietan interes berezia jarriz. Egunotan Euskadi bisitatzeko ari diren Bosniako lau unibertsitateek eta Serbiako unibertsitateak lankidetzara estua dute IMH Makina Erremintaren Institutuarekin (UPV/EHUri atxikitako zentroa). Horrela, datorren ikasturtean hasiko dira prestakuntza dualaren eredia ezartzen beren titulazioetan, euskal eredia erreferentziazat hartuta. Bestalde, Austriako eta Alemaniako unibertsitateek ere, eredu duala aplikatzen baitute, interesa dute IMHrekin lankidetzara aritzeko, arlo horretako esperientziak trukatzeko. Europako unibertsitateen eta enpresen bisita Elgoibarko IMHren instalazioetan hasi zen, eta bertan aurkeztu zuen ikastetxeak bere prestakuntza dualaren eredia. Ondoren, modalitate dual horretan parte hartzen duten enpresa batzuk bisitatu zituzten, ikasleak beren tailer eta instalazioetan trebatzeko. Gainera, ikasle horiekin hitz egiteko eta haien esperientzia ahotsez ezagutzeko aukera izan zuten.

(+información)

> **Aldundiko Ingurumen Departamentuak bere konpromisoak berretsi ditu EBren birziklatze-helburuekin eta -zuzentarauekin, material urriekiko mendekotasuna murriztearekin, edo Garapen Iraunkorreko Helburuekin**

Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako diputatu José Ignacio Asensiok 2021eko hiri-hondakinen gaikako bilketaren eta birziklapenaren datuak jakinarazi ditu. 2025erako Europako birziklatze-helburua gainditzen duen lurralde bakarra gara, zatiki guztietan helburuak betetzen ditugu, biztanleko hondakinen sorreran Europako batez bestekoaren oso azpitik gaude eta gaikako bilketak mugarri bat jo du, lehen aldiz % 60tik gorakoa baita. 2021ean birziklatze-tasa % 55,32an kokatu da, aurreko urtean baino 0.88 puntu gehiago, eta 2025erako Europako helburua (% 55) gainditu da. Frakzio desberdinak kontuan hartuta, beira, paper eta kartoi eta ontzietan ere 2025eko Europako helburua gainditu da. Foru diputatuak adierazi duenez, Europako batezbestekoa baino 60 kilo gutxiago sortzen dugu biztanleko.

Martxoan ere, GK Recycling Gipuzkoako birziklatze klusterreko enpresen bisita bultzatu zuen sailak, ekonomia zirkularrean arrakasta handia duen Zarauzko Jolas enpresara, hain zuzen ere. «Sektore honen hazkundeak Ekonomia Zirkularreko Europako Zuzentarauak betetzeko aukera emango digu», adierazi zuen foru diputatuak bisita hori aurkeztean.

Bestelako hondakinei dagokienez, diputatuak eta Ceit zentro teknologikoko gerenteak, Antonio González Pradak, beste lankidetzaz hitzarmen bat sinatu dute, 20.000 €-koa, lur arraroetatik eratorritako elementuak berreskuratzeko, industria teknologikoarentzat balio handia dutenak. Elementu horiek tresna elektriko eta elektronikoen hondakinetan daude, hala nola mugikorretan, ibilgailuetan edo gailu medikoetan, eta funtsezkoak dira hainbat sektoretarako, hala nola komunikazioetarako, elektronikarako, automobilgintzarako edo medikuntzarako. Txinak munduko erreserben herena du, eta lur horietatik eratorritako oxidoen esportatzaile nagusia da. Horrek ziurgabetasuna, aldakortasuna eta menpekotasun handia sortzen ditu merkatuan Europaren aldetik. Asensiok adierazi du elementu horiek birziklatzeko eta aprobetxatzeko ikerketaren alde egitea funtsezkoa dela Europako herrialdeen mendekotasuna murrizteko. Gaur egun, urtean 12 milioi tona inguru sortzen dira Europan tresna elektriko eta elektronikoen hondakinetan. Europar Batasunak horietan jasotako lehengai kritikoak identifikatu ditu, interes estrategiko handiko materialak berreskuratzeko politikako lehentasunezko arreta-hondakinen bost korranteetako bat bezala.

Mendekotasun eta trantsizio energetikoari ere egin die erreferentzia Garapen Jasangarriko Helburuei buruzko topaketa batean.

[\(informazio + – Birtziklatze helburuak\)](#)

[\(informazio + – Zuzentarauei buruzko informazioa\)](#)

[\(informazio+ – Mendekotasuna materialetan\)](#)

[\(informazio + – GJH\)](#)

> **Elektromugikortasuna: Aldundiak Irizar bisitatu du eta MUBIL Fundazioari lagundu dio Irungo Go Mobility 3. Azokan. Sektoreari lotutako Europako erakunde nabarmenen ordezkariak egongo dira bertan**

Enpresa erakusketarien % 57 EAetik eta Europatik kanpokoak dira. MUBILEk Aldundiaren eta Eusko Jaurlaritzaren laguntzarekin bultzatutako mugikortasun iraunkorraren industriaren azoka apirilaren 27an eta 28an egingo da Ficoban. Erakusketarien jatorriari buruzko datuen arabera, % 29 Gipuzkoatik dator, % 14 Araba eta Bizkaitik, % 44 Estatuko gainerako herrialdeetatik eta % 13 Europako herrialdeetatik, hala nola Alemania, Frantzia, Italia eta Portugaldik. Go Mobility by MUBILEn ibilbideari balioa ematen dioten datuak dira; izan ere, hiru ediziotan bakarrik lortu du mugikortasun jasangarriaren ekosistemaren eragile guztientzako erreferentziatzeko hitzordu bihurtzea Europa Hegoaldean. Hala nabarmendu dute aurkezpenean Jabier Larrañaga Ekonomia Sustapeneko eta Proiektu Estrategikoetako diputatuak, Iñigo Ansola Energiaren Euskal Erakundeko zuzendariak, Ane Insausti MUBILEko zuzendariak eta Monica Alday azokako zuzendariak.

Go Mobility by MUBILEk nazioarteko lehen mailako adituak izango ditu, hala nola María Tsavachidis, EIT Urban Mobilityko zuzendari nagusia, hiri mugikortasun jasangarriko eta hiri espazio bizigarrietarako trantsizioa bizkortzeko ezagutza eta berrikuntzako Europako komunitatea, edo Carlos Moreno, frantziar-kolonbiar urbanista, Sorbonako Ekintzailetza, Lurralde eta Berrikuntzaazko katedraren zuzendaria, hiri adimendunetan aditu handienetako bat eta "15 minutuko hiria/ordu erdiko lurraldea" proiektuaren bultzatzailea.

Era berean, City Market Place bat egongo da Europako hirien arteko topagune gisa, Mugikortasun Iraunkorraren arloko erronka zehatzak aurkezteko, bai eta horiei ekiteko produktuak, zerbitzuak eta irtenbideak proposatzen dituzten enpresak, Iruña, Donostia, Malaga, Gasteiz, Irun, Bartzelonako metropoli-eremua eta Bragaren partaidetzarekin. Gainera, Go Mobility by MUBILEk erakusketak gune bat erreserbatu du mugikortasun iraunkorreko Europako hainbat proiektu poster formatuan erakusteko.

Bestalde, Mugikortasuneko eta Lurralde Antolaketako diputatu Rafaela Romerok eta Ingurumeneko diputatu José Ignacio Asensiok Irizarrek Adunan dituen instalazioak bisitatu dituzte, Europako elektromugikortasunari buruzko lehen solairuan egiten ari diren lana bertatik bertara ezagutzeko. Jose Ignacio Asensiok nabarmendu duenez, administratibotik politika guztiak aktibatu behar ditugu eta sektorea babestu behar dugu mugikortasun jasangarriko eta energia garbiko proiektuetan, Irizarren kasuan bezala, eta horrela aurrea hartu behar diogu, beste behin ere, Europa mailan mugikortasuna deskarbonizatze bideko erreferente gisa.

[\(informazio + - Go Mobility by MUBIL\)](#)

[\(informazio + - Irizarreko bisita\)](#)

> **Basque Culinary Centerrek eta Eusko Jaurlaritzako Hazik I+G gastronomikoko sare eta lehiaketa ibiltari bat sortu dituzte hainbat herrialdetan, eta Danimarkako startup bat saritu dute LABen, Gipuzkoako Aldundiak sortutako inkubagailuan**

Culinary Action! (C.A.) Basque Culinary Center eta Haziren gastronomia-ekintzaitzako programa da, The Food Global Ecosystem programaren barruan kokatua. Eusko Jaurlaritzak bultzatutako proiektu publiko-pribatua da, 60 enpresa baino gehiagok osatua, eta Euskadik berrikuntza-proiektuak, talentu ekintzailea eta startupak erakarri nahi ditu nekazal-elikagai arloan.

C.A. On the Road («errepidean») foodtech startups eta 360° Gastronomía eremuetara zuzendutako nazioarteko lehen lehiaketa da, formatu ibiltarian. Startup irabazlea aukeratu du nazioarteko startupak bildu dituen ekitaldi batean, Madrilen, Biarritzen, Kopenhagen eta Tel-Aviven (online) lehiaketak egin ondoren, bertako partnerekin elkarlanean. Lau finalistak bildu ziren LABe-Digital Gastronomy Lab-en (Tabakalera) programaren finalean.

Dryk irabazleak, besteak beste, honako onura hauek izango ditu: sei hilabeterako sarbidea Donostiako LABe-Digital Gastronomy Lab Startups inkubagailuan, produktuak garatzeko berrikuntza teknologikoko zerbitzuak BCC Innovation-ekin, Basque Culinary Center-eko gastronomiako zentro teknologikoarekin eta Azti zentro ikertzailearekin. Peli Manterola, Haziko zuzendari nagusia, Dryk (Copenhague-Danimarkako irabazlea) konpainiari saria emateko arduraduna izan da. Konpainia eskandinaviarra da eta osasunarekin eta iraunkortasunarekin konprometituta dago, eta landare-proteinaz egindako esneki edari eta begano nutritiboak garatzen ditu.

Madrilgo ekitaldian Nafarroako enpresa batek irabazi zuen; Miarritzen Bordeleko enpresa batek, eta Tel Aviven eta Kopenhagen Israelgo eta Danimarkako enpresek irabazi zuten.

[\(informazio+\)](#)

> **ScrapAd enpresa eibartarra finalista izan da ekonomia zirkularreko startup-entzako 2022 Green Alley Award-en, bere esparruan bakarra den sarian. Landbell / European Recycling Platform enpresak apirilaren 28an Berlinen eman du saria**

ScrapAd material birziklagarrien merkataritzan diharduen Marketplace global bat da, lehiaketan parte hartzeko eskatu zuen eta 177 hautagaietatik 6 finalisten artean geratu da. Landbell Taldeak 2014an sortu zituen sari horiek eta 25.000 euroko saria eman dio irabazleari.

Aurkarien artean, plastikoaren ordezko ontziak bilatzen dituzten 3 enpresa daude, Italia, Erresuma Batua eta Poloniatik etorritakoak; baita moda zirkularreko plataforma digital bat ere, Italiatik datorrena; eta auto elektrikoko bateriak etxeetarako berrerabiltzen dituen Alemaniako enpresa bat.

Scrapad-ek, 2020an sortua, enpresei beren hondakin industrialak nork baloriza ditzakeen aurkitzen laguntzen die, zabortegira iristea saihestuz, metalak, plastikoak edo papera barne. 80 herrialdetako bezeroak ditu dagoeneko.

[\(informazio+\)](#)

DOKUMENTU INTERESGARRIAK

- > **Batzordeak «Kohesio» web-plataforma abiarazi du. Bertan jasotzen da 2014tik Eskualde Garapenerako Europako Funtsak (EGEF), Kohesio Funtsak eta Europako Gizarte Funtsak finantzatutako 1,5 miloi proiektuei buruzko informazioa.**

(informazio+)

- > **Espainiarako 2022-27ko eskualde-laguntzen mapa, Batzordeak berritutako jarraibideekin: laguntzaren gehieneko intentsitatea % 15koa izango da EA Eren kasuan.**

(informazio+)

- > **Euskadiko Gazteen Inkesta: % 58k uste du EB ondo ari dela alderdi batzuetan eta gaizki beste batzuetan, Ukrainako gerrari dagokionez, eta desadostasun handia dago EBra batasun handiagoa ekarriko duen ala ez galdetzerakoan**

Europar Batasunak gerra honetan izandako jardunaren balorazioari dagokionez, Euskadiko gazte gehienek (% 58,1) uste dute alderdi batzuetan ondo eta beste batzuetan gaizki jokatzeko ari direla, eta EBri gatazka horren kudeaketan ematen dion batez besteko nota 10etik 4,4koa da. Zehazki, Euskadiko gazteen % 72,3k uste du bat datorrela errefuxiatu bereziaren estatutua ematearekin, eta % 64k Errusiari isun ekonomiko eta finantzarioak jartzearekin; % 59,4 ados dago Europako aire-espazioa Errusiako airelineei ixtearekin. Ukrainari armak erosteko eta entregatzeko finantzaketari dagokionez, Euskadiko gazteen iritziak oso banatuta daude: % 31 ados daude, % 36 ez daude ados eta gainerako % 33ak ez dakite edota ez dute erantzuten. Azkenik, gazteek ez dute gehiago osoko iritzirik gatazka horrek Europar Batasuna gehiago batuko ote duen galdetuta: % 35,7k baietz uste dute, % 35,3k ezetz uste dute, eta gainerako % 28,9k ez dakite edo ez dute erantzuten.

(informazio+)

> UPV/EHuren azterketa EBren I+G politikari buruz: Europako Ikerketa Esparruak eraginkorragoak izaten laguntzen die herrialdeei, elkarrekin jardunez

EHUko Administrazio Zuzenbidea, Konstituzio Zuzenbidea eta Zuzenbidearen Filosofia Sailean egindako azterlan batek Europako Ikerketa Esparrua izenekoan sakondu du, eta azpimarratzen du garrantzitsua dela ikertzaileen, jakintzaren eta teknologien zirkulazio askea Europar Batasuneko garapen ekonomiko eta sozialerako. Ana Arizaga Batizek adierazi duenez, helburua izan da nola sortu zen eta nola garatzen ari den ulertzea eta datorren hamarkadan Europar Batasuneko I+G politika norantz doan ulertzea.

Europar Batasunaren integrazio-prozesuaren lorpen handienetako bat barne-merkatu bat lortzea da, non estatuen arteko merkataritza-oztopoak ezabatu diren, non herritarrak, salgaiak eta zerbitzuak askatasunez mugitu daitezkeen Europako mugen barruan. Testuinguru horretan, Europako Ikerketa Esparruak (EIE) ikerketaren eta ezagutzaren esparrura eraman nahi du lorpen hori; ikerketarako eta berrikuntzarako barne-merkatu bakar eta mugarik gabekoa sortu nahi du, ikertzaileen zirkulazio askea, ezagutza zientifikoak, teknologiak eta berrikuntza sustatzeko, eta Europako industria lehiakorrago sustatzeko. EIE eraginkorragoak izaten laguntzen die herrialdeei elkarrekin jardunez, beren ikerketa-politikak eta -programak bateratzen baititu, ikerketaren egileak dioenez.

Lan honetan aztertutako datu multzoari esker, ikusi dugu Europako Ikerketa Esparruak ez duela helburu zehatzik; izan ere, horrela planteatu da, dinamismo eta malgutasun handiagoa ahalbidetzeko. Une bakoitzeko agenda politikora eta ibilbide-orri politikora egokitu behar duen proiektua da. Etengabe eboluzionatzen duen eta inoiz erabat osatzen ez den zerbait da, baina, aldi berean, eragin handia du Europako I+G egiteko moduan, azaltzen du Ana Arizaga Batizek. Gainera, hurrengo hamarkadan erronka eta gai oso interesgarri batzuk irekiko ditu: I+G arloan egiten diren jarduerak ez dira nahikoak izango, jarduera integratuak eta beste eremu politiko batzuekin koordinatuak beharko dira, hala nola hezkuntzarekin eta industriarekin; izan ere, ezagutza hezkuntza-sisteman ere sortzen da, eta edozein ikerketaren emaitzak merkatura iritsi behar dira ekonomia eta gizarte-ongizate bihur daitezela, gaineratu du Arizaga Batizek.

Lanaren egilearen arabera, "datu horien guztien analisiak Europako Ikerketa Eremuak 2021-2030eko hamarkadan izan dezakeen bilakaeraren ezaugarri eta joera nagusiak aurreratzen lagundu nahi du. EIE oso presente dagoela ikusten da, ez agian 2000. urtean proiektua abiarazi zenean zuen pisu estrategiko berarekin, baina ikerketa premiazkoa da gaur egun emaitza ekonomiko eta sozialak lortzeko".

(+información)

- > **Europar Batasunaren Berreskuratze Tresna (NextGenerationEU): berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoari buruzko lehen urteko txostena oso aurreratua dago**

[*\(informazio+\)*](#)

- > **Batzordeak 2023rako aurrekontu-politikako orientabideak aurkeztu ditu**

[*\(informazio+\)*](#)

- > **Europako gobernantza eta Euskadi EBn sartzea. EBrako Euskadiren Ordezkaritzaren txostena**

[*\(informazio+\)*](#)

- > **Teknologia eta berrikuntza landa-ingurune adimentsu baterako aliatu gisa. EBrako Euskadiren Ordezkaritzaren txostena**

[*\(informazio+\)*](#)

- > **EBren 2030erako Baso Estrategia eta Europako basoen multifuntzionaltasuna. EBrako Euskadiren Ordezkaritzaren txostena**

[*\(informazio+\)*](#)

EUROPAKO DEIALDIAK

> Europa Sortzailea 2022 Programa. 2 ataleko laguntzak. CREA-MEDIA (hedabideak) eta CREA-CROSS (hedabideen, kulturaren eta sormenaren sektore artekoa)

- CREA-CROSS-2022-MEDIALITERACY. Informazio mediatikoa interpretatzeko gaitasuna sustatzea.

(informazio+)

- CREA-MEDIA-2022:

- -DEVSLATE. Hainbat proiektu mediatikoren multzoak edo plantzak garatzea, kontzeptu beraren arabera.
- -DEVVGIM. Bideojokoak eta murgiltze-dukien garapena.
- -FESTNET. Jaialdi-sareak.
- -FILMDIST. Filmen banaketa.
- -INNOVBUSMOD. Negozio-tresna eta -eredu berritzaileak.
- -MEDIA360. Esparru mediatiko desberdinen arteko lankidetzako sinergiak.
- -TVONLINE. Telebistako eta Interneteko edukia.

(informazio+)

> Europako Elkartasun Kidegoa (ESC). ESC-SOLID-2022-VTHPA.

- Lehenetsun handiko arloetako boluntario-taldeak. Laguntzen tipologia: boluntariotza solidarioko unitateentzako laguntzak.

(informazio+)

> Europa Digitala programa. Komunikazio kuantikoko azpiegiturei buruzko deialdiak (QCI). DIGITAL-2021-QCI-01.

- -DEPLOY-NATIONAL. QCiko estatu-sistema eta -sare aurreratutak inplementatzea. Laguntza motak: laguntza sinpleak.
- -EUROQCI-QKD. «EuroQCI» proiektuen estatu-mailako lehen ezarpena koordinatzea, eta QKD ziurtagiria eta testamentu-eskala handian azpiegitura prestatzea (komunikazio-protokoloa, klabe kuantikoarekin). Laguntzaren tipologia: laguntza- eta koordinazio-ekintzak.
- -INDUSTRIAL. QCI teknologia eta sistema seguruetarako ekosistema industrial europarra sortzea. Laguntzaren tipologia: enpresa txiki eta ertainei laguntzeko ekintzak.

(informazio+)

> Erasmus 2022 programa. Hezkuntza, kirola eta gazteria atalak. "Gaitasuna sortzen" laguntzeko hainbat deialdi.

- ERASMUS-EDU-2022-CB-VET. Gaitasunak sortzea (CB) Lanbide Heziketaren edo VETen eremuan («Hezkuntza eta bokazio-praktikak»).

(informazio+)

- -SPORT-2022-CB. Kirol esparrukoa.

(informazio+)

- -YOUTH-2022-CB. Gazteriaren esparrukoa.

(informazio+)

> **Horizon Europe. 4. klusterra. Digitalizazioa, industria eta espazioa. HORIZON-CL4-2022-. CL4ren ildo estrategiko edo helburuetako 5en deialdiak.**

- HORIZON-CL4-2022-DATA-01-01, 02, 03, 04 eta 05. Datuen teknologia aurreratuen helburuari buruzko deialdiak. Tipologia: I+G ekintzak datuen munduko 5 arlo teknologikoetan.

(informazio+)

- HORIZON-CL4-2022-DIGITAL-EMERGING-01-03 (fotonika), 26 (hodeiko zerbitzuak), 30 (sare mugikor aurreratuak), 35 (nanomaterialen arriskuak), 38 (material erdieroaleak) eta 39 (sare seguruak eta energia txikikoak). Sorkuntzan ari diren teknologia digitalen helbururako I+Grako deialdiak.

(informazio+)

- HORIZON-CL4-2022-HUMAN-01-03 (Internet deszentralizatuko teknologiak), 05 (adingabeak babestea Interneten), 07 (Interneti buruzko kolaborazioak Ipar Amerikarekin), 15 eta 19 (errealitate hedatua). Adimen artifizialaren, datu-teknologiaren edo robotikaren bidez giza ahalduentzako teknologiaren helbururako I+G arloko deialdiak.

(informazio+)

- HORIZON-CL4-2022-RESILIENCE-01-01 a 26. Deialdiak Europako erresilientziako hainbat eremu estrategikotan: ekonomia zirkularra, isurketen gutxitzea, itsas hondoak, erazketa-industriak eremu babestuetan, lehengaien balio-kateak, nanoelektronikarako eta energia-eraginkortasunerako materialak, osasunerako biomaterialak, mintz bidezko gas-destilazioa, estaldura organikoak, energia biltegitratzea, digitalizazioa, ETEen jasangarritasuna.

(informazio+).

- HORIZON-CL4-2022-TWIN-TRANSITION-01 a 17. Trantsizio bikoitz ekologiko-digitalaren helburuko deialdiak, eratuta dauden hainbat partzuergoetan: «Made in Europe» (manufaktura-industriakoa batez ere), «Planetarentzako prozesuak» (industria-hondakinen birziklapena), eta «altzairu garbia».

(informazio+)

“EUROPAKO FUNTSAK GIPUZKOAN” webgunea